

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2013

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა – 80.

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჯრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჯრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჯრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანიტ ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრება და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი**.

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი გარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ტექსტის რედაქტირება (20 ქულა)

ქვემოთ მოცემულ ტექსტში დაშვებულია 18 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. *გაანწორეთ* ეს შეცდომები და ხარვეზები და ისე გადაწერეთ მთელი ტექსტი, რომ მასში *არც ერთი სხვა ცვლილება* არ შეიტანოთ.

გაითვალისწინეთ, ქულები დაგაკლდებათ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში დაშვებული თითოეული შეცდომის, ხარვეზისა თუ უზუსტობის გამო.

მიხეილ (მიხაკო) წერეთელი დაიბადა 1878 წლის 23 დეკემბერს ზემო იმერეთის სოფელ ცხრუკვეთში. ქუთაისის კლასიკური გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ მან სწავლა განაგრძო კიევის უნივერსიტეტში საიდანაც მოხდა მისი გარიცხვა, რათა აქტიურად იყო ჩართული პოლიტიკურ საქმიანობაში. მიხაკო წერეთელს რომელსაც ძალიან საუკეთესო ევროპული განათლება ჰქონდა მიღებული სორბონის, ჟენევისა და ჰაიდელბერგის უნივერსიტეტებში, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დიპლომატიურ მისიებს ხელმძღვანელობდა გერმანიასა და სკანდინავიის ქვეყნებში.

ბოლშევიკურ რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის გამო მიხაკო წერეთელი იძულებული გახდა, რომ სამუდამოდ დაეტოვებია სამშობლო. ემიგრაციაში მყოფი მეცნიერი ნაყოფიერად მოღვაწეობდა. იგი არჩეული იყო დიდი ბრიტანეთისა და ირლანდიის სამეცნიერო საზოგადოებების ნამდვილ წევრად. გარდა ამისა იგი იყო „ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირის“ დაფუძნების ერთ-ერთი მოთავე. მეორე მსოფლიო ომის წლებში მიხაკო წერეთელის ძალის-ხმევით გერმანიის საკონცენტრაციო ბანაკებისგან ასობით ქართველი განთავისუფლდნენ. სახელოვანმა მეცნიერმა და მამულიშვილმა მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა რუსთველოლოგიის განვითარებაში. 1963 წელს პარიზში დაიბეჭდა „ვეფხისტყაოსანი“ რომელიც გამოსაცემად მოამზადა მიხაკო წერეთელმა. 1975 წელს გამოვიდა პოემის მისეული პროზაული თარგმანი გერმანულ ენაზე. 1945 წელს იგი საცხოვრებლათ გადავიდა მიუნხენში სადაც განაგრძობდა სამეცნიერო მოღვაწეობას. მიხაკო წერეთელი დაკრძალულია საფრანგეთში ლევილის სასაფლაოზე.

შავი სამუშაოსათვის

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal lines designed to guide handwriting. Each set consists of three lines: a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. These sets are repeated vertically down the entire page, providing a template for practicing letter formation and alignment. The paper is otherwise blank, with no margins or additional markings.

II. არგუმენტირებული ესე (20 ქულა)

საზოგადოების ნაწილი მიიჩნევს, რომ არსებობს პროფესიები, რომელთა დაუფლებაც მხოლოდ მამაკაცებისათვის ან მხოლოდ ქალებისათვის არის მიზანშეწონილი.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

გაანალიზეთ წარმოდგენილი თვალსაზრისი, შეაფასეთ მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად, არგუმენტები გაამყარეთ სათანადო მაგალითებით. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული. შეარჩიეთ ტექსტის შესაბამისი სტილი. დაიცავით სალიტერატურო ენის ნორმები.

გაითვალისწინეთ: თუ თქვენი მსჯელობა შემოიფარგლება ოთხი-ხუთი წინადადებით, ნაშრომი არ გასწორდება.

შავი სამუშაოსათვის

[illegible]

III. წაკითხულის გააზრება და წერიტი დავალება (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაიკითხეთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „ვპოვე ტაძარი“:

- I. ვპოვე ტაძარი შესაფარი, უდაბნოდ მდგარი;
მუნ ენთო მარად უქრობელი წმიდა ღამპარი.
ანგელოსთაგან იკროდა მუნ დავითის ქნარი
და განისმოდა ციურ დასთა გალობის ზარი!
- II. მწირი სოფლისა, დამაშვრალი მისითა ღელვით,
მუნ ვეძიებდი განსვენებას წრფელითა ზრახვით;
გულსა, მოკლულსა კაცთ სიავით და ბედის ბრუნვით,
ღამპარი წმიდა განმიტფობდა ციურის სხივით!
- III. მუნ გუნდრუკის წილ შევსწირავდი წმიდას სიყვარულს,
რომლის საკურთხად დავსდებდი მე ჩემს გულსა და სულს
ამა სიამით, ნეტარებით ესრეთ აღვსებულს
მეგონა, ვჰხედავ სასუფეველს აქ დაშენებულს!
- IV. მაგრამ საწუთრო განა ვისმეს დიდხანს ახარებს?
განჰქრა ტაძარი და უდაბნო ჩემდა მდუმარებს;
მას აქეთ ჩემს გულს ნეტარება არ ახადარებს,
მის ნაცვლად სევდა და წყვდიადი დაისადგურებს!
- V. მოისპო მსწრაფლად მისი ნაშთი და მისი კვალი!
განა თუ დრომან დაჰკრა თვისი მას ავი თვალი! –
არა, მოსძაგდა მას სოფელი ცრუ და მუხთალი!
დამშთა მე მხოლოდ მის ღამპრისგან ცეცხლი დამქრალი!
- VI. ვერღა აღმიგო სიყვარულმა კვალად ტაძარი!
ვერსად აღვანთე დაშთომილი მისი ღამპარი!
ესრეთ დამიხშო უკუდმართმა ნუგეშის კარი
და დავალ ობლად ისევ მწირი მიუსაფარი!

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 3. როგორი სამყაროა აღწერილი ლექსის I სტროფში?

- ა) არარეალური.
- ბ) გროტესკული.
- გ) რეალური.
- დ) ტრაგიკული.

(1) 4. რა იგულისხმება II სტროფის I სტრიქონში?

- ა) ღირიკულ გმირს საწუთროს ღელვა ვერაფერს აკლებს.
- ბ) ღირიკული გმირი გაახარა საწუთროს ღელვამ.
- გ) ღირიკული გმირი დაღალა საწუთროს შფოთვამ.
- დ) ღირიკული გმირი სულიერ სიმშვიდეს ეძებს.

- (1) 5. II სტროფის მიხედვით, რა მიზნით მივიდა ლირიკული გმირი ტაძარში?
- კაცთა სიავის დასამარცხებლად.
  - სულიერი სიმშვიდის მოსაპოვებლად.
  - ციური სხივის სახილველად.
  - ხეტილის შემდეგ დასასვენებლად.
- (1) 6. II სტროფის მიხედვით, კონკრეტულად რის გამოა გულმოკლული ლირიკული გმირი?
- ადამიანთა ბოროტებისა და ბედის ცვალებადობის გამო.
  - კაცთა სიავისა და ბედისადმი დაუმორჩილებლობის გამო.
  - მუდმივი ძიებისა და ბედის ბრუნვის გამო.
  - წრფელი ზრახვებისა და ტრაგიკული ბედის გამო.
- (1) 7. რა განცდა ეუფლება ლირიკულ გმირს წმინდა სიყვარულის უფლისათვის შეწირვის შემდეგ? (უპასუხეთ III სტროფის მიხედვით).
- სრული სიმარტოვის.
  - უსაზღვრო ბედნიერების.
  - ღრმა მწუხარების.
  - ხორციელი სიამოვნების.
- (1) 8. III სტროფის მიხედვით, როგორ აღიქვამდა ლირიკული გმირი უდაბნოში მდგარ ტაძარს?
- როგორც აბსურდულ სამყაროს.
  - როგორც გროტესკულ სამყაროს.
  - როგორც მიუღებელ სამყაროს.
  - როგორც ღვთაებრივ სამყაროს.
- (1) 9. ლექსში ვკითხულობთ: „მეგონა, ვჰხედავ...“. რა ეგონა ლირიკულ გმირს?
- მას ეგონა, რომ დედამიწაზე ღვთაებრივი სამყაროს ნაწილი იპოვა.
  - მას ეგონა, რომ სასუფეველი დედამიწაზე არ შეიძლება არსებობდეს.
  - მას ეგონა, რომ წარმოსახვა რეალობაზე ბევრად უფრო ღირებულია.
  - მას ეგონა, რომ ხედავს ტაძარს, რომლის მოძებნაც შეუძლებელია.
- (1) 10. წუთისოფლის რა თვისებას უსვამს ხაზს ავტორი ლექსის IV სტროფში?
- მომხიბვლელ მრავალფეროვნებას.
  - მოსაწყენ ერთფეროვნებას.
  - ტრაგიკულ ცვალებადობას.
  - წარმტაც მარადიულობას.
- (1) 11. რა მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული სიტყვებში: „უდაბნო ჩემდა მდუმარებს“?
- გაპიროვნება.
  - ეპითეტი.
  - შედარება.
  - ჰიპერბოლა.
- (1) 12. V სტროფის მიხედვით, რის გამო არ შეიძლებოდა გამჭრალიყო ტაძარი?
- ბოროტი სულის.
  - ღრის მსველელობის.
  - ლამპრის ჩაქრობის.
  - წუთისოფლის მუხთლობის.
- (1) 13. VI სტროფის მიხედვით, რას არ ძალუძს ოცნების ტაძრის ხელახლა აგება?
- ლამპარს.
  - რწმენას.
  - საწუთროს.
  - სიყვარულს.
- (1) 14. რას გულისხმობს ავტორი სტრიქონში: „და დავალ ობლად ისევ მწირი მიუსაფარი!“?
- ლირიკული გმირი თავს დამარცხებულად გრძნობს.
  - ლირიკული გმირი თავს დამცირებულად გრძნობს.
  - ლირიკული გმირი თავს მარტოსულად გრძნობს.
  - ლირიკული გმირი თავს მოტყუებულად გრძნობს.

- (1) 15. ობლობისა და მიუსაფრობის გარდა, ღირიკული გმირის კიდევ რა სულიერი მდგომარეობის შესახებ საუბრობს ავტორი VI სტროფში?
- ა) აღშფოთების.
  - ბ) გულგრილობის.
  - გ) უიმედობის.
  - დ) შიშის.
- (1) 16. რის შესახებ არ საუბრობს ნიკოლოზ ბარათაშვილი ამ ლექსში?
- ა) სამშობლოს სიყვარულის.
  - ბ) საწუთროს ცვალებადობის.
  - გ) წმინდა სიყვარულის.
  - დ) წუთისოფლის უღმობლობის.
- (1) 17. რა არის ამ ნაწარმოების უმთავრესი აზრი?
- ა) ადამიანი ვერ აღწევს მიწიერ დიდებას.
  - ბ) ადამიანი ვერ აღწევს, რასაც ესწრაფვის.
  - გ) ადამიანი ვერ კმაყოფილდება მიღწეული წარმატებით.
  - დ) ადამიანი ვერ მოიპოვებს სახალხო აღიარებას.

ბ) წერითი დავალება (25 ქულა)

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რვეულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი.
- იმსჯელეთ, რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება ლექსის მთავარი სათქმელის მიმართ.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

მოთხრობაში „ანტონიო და დავითი“ ჯემალ ქარჩხაძე გადმოგვცემს ევროპელი მისიონერის, ანტონიოსა და ქართველი ყაჩაღის, დავითის, შეხვედრის ამბავს:

დავითმა თქვა:

– ანტონიომ გაიცინა. მერე მშვიდად განაგრძო: „გეშინია. და თუ ყელს გამომჭრი, ამასაც შიშის გამო ჩაიდენ. კაცი კაცს მხოლოდ იმიტომ ჭრის ყელს, რომ ეშინია. კაცს იარაღი მხოლოდ იმიტომ დააქვს თან, რომ ეშინია. კაცი სიავეს მხოლოდ იმიტომ სჩადის, რომ ეშინია. ბოროტებას ბოროტი კაციც ისევე თვლის უსამართლობად, როგორც კეთილი, და არც ჩაიდენდა, შიშს რომ ლაჩრად არ ექცია. ლაჩარი და ბოროტი ერთი და იგივეა. შიში ყველა ადამიანს დაბადებითვე თან დაჰყვება, მაგრამ ზოგს ჰყოფნის გამბედაობა, თვალი გაუსწოროს თავის შიშს, ზოგს არა. ვისაც არ ჰყოფნის, ის ლაჩარი და უსამართლო ხდება. თანდაყოლილი შიში სიკვდილის შიშია და ვინც შიშს ბატონად გაიხდის, მას ყველაზე მოსაფრთხილებელი ამქვეყნად თავისი სიცოცხლე ჰგონია. შენ რომ იცოდე, შენი სიცოცხლე იმაზე მეტი არა ღირს, ვიდრე სხვისი, განა მაშინაც მოკლავდი კაცს! ჩვენ ყველანი მშიშრებად კი ვიბადებით, მაგრამ ყველანი ლაჩრები არა ვართ. შენ ლაჩარი გამოდექი და შიშის დაძლევა შიშის დამალვა ამჯობინე, რადგან შიშის დამალვა უფრო ადვილია, ვიდრე შიშის დაძლევა, მოკვლა უფრო ადვილია, ვიდრე გადარჩენა, გაძარცვა უფრო ადვილია, ვიდრე დახმარება, წაქცევა უფრო ადვილია, ვიდრე წამოყენება, სიძულვილი უფრო ადვილია, ვიდრე სიყვარული. შენ შენს თანდაყოლილ შიშს ვერ გაუძელი, ლაჩრად იქეცი და იოლი გზა აირჩიე. შენ ყველაფრის გეშინია, რაც შენს გარეთაა, ამიტომ ცდილობ, რაც შენს გარეთაა, ყველაფერი მოსპო, მაგრამ ეს შეუძლებელია. თავს არ უტყდები, თორემ თავადაც იცი, რომ ეს შეუძლებელია. მთელი ქვეყანა რომ მონად გაიხადო, როგორც შენი სულმდაბალი სიძე გაიხადე მონად, შენს შიშს მაინც არაფერი ეშველება: ნადირს ხომ ვერ გაიხდი მონად, სტიქიონს ხომ ვერ დაჩაგრავ და დაიმორჩილებ, ზვავს ხომ ვერ შეაკავებ, წარდუნას ხომ ვერ დაემალები, გულკანს ხომ ვერ გაექცევი? ეს კი იცი, მაგრამ გგონია, რომ, თუ შენს საცოდავ შიშს ზემოდან სხვათა სიცოცხლე დააყარე, სხვათა ტანჯვაში, სხვათა ცრემლებში, სხვათა შეურაცხოვაში, სხვათა უბედურებაში გაახვიე, რაკი ვეღარ დაინახავ, თავსაც მოიტყუებ, ვითომ აღარც არსებობს. მაგრამ შენი მცდელობა მხოლოდ შენს უსუსურობას ადასტურებს. შენ ხომ არაფერი ისეთი არ ჩაგიდენია, რასაც შეგიძლია სიმამაცე უწოდო! შენ ხომ მუდამ იმას ჩაგრავდი, იმას ძარცვავდი და იმას კლავდი, ვისი დაჩაგრავც, ვისი გაძარცვავც და ვისი მოკვლაც ადვილი იყო! შენ ხომ ყოველთვის უხიფათო გზას ეძებდი! ეს ციხეც ხომ იმიტომ აირჩიე სადგომად, რომ შენი სიძე ადვილი დასამორჩილებელი გამოდგა! შენზე უფრო ძლიერს რომ გადაეყარო, ხომ მაშინვე სამალავს დაუწყებ ძებნას! შენი შიში ცოცხალია და არ იქნება ერთ მშვენიერ დღეს მთელი ძალით არ ამოხეთქოს, სისხლსა და ხორცში არ გაგიჟდეს და მთელი შენი საცოდავი არსება თხემით ტერფამდის, თმის ძირებამდის შიშად არ აქციოს! მე უიარაღოდ მოვედი აქ, მკვლელებისა და ყაჩაღების ბუნავში, სადაც უეჭველი სიკვდილი მელოდა, შენ კი ახალუხის ქვეშ დამბახა გქონდა დამალული, როცა ეკლესიაში შემოხვედი, თუმცა იცოდი, დაბეჩალებული ხალხი უბატონოდ ხმის გაცემას ვერ გაგიბედავდა. შენ ცდილობ, ყველა მონად გაიხადო, თავად კი საკუთარი შიშის მონა ხარ და მუდამ იმას აკეთებ, რასაც შიში გიბრძანებს. მაღე შენი მბრძანებელი ჯურღმულიდან ამოვა, თავზე დაგადგება და თვალს თვალში გაგიყრის. მაშინ ნახავ, რა ყოფილა ის შიში, სხვებისთვის რომ ასე გულუხვად იმეტებდი! ადრე თუ გვიან წინ შეგეყრება და ისეთ ადგილას გიყვლებს, გასაქცევი არსაით გექნება. ჯალათი რომ სახრჩოებელაზე აგიყვანს და მოქანავე ყულფს დაინახავ, რომელიც წამის შემდეგ კისერზე უნდა შემოგეჭდოს, მაშინ მიხვდები, რომ შიშის მეტი არაფერი ყოფილხარ... შუადამისას ტყეში რომ მარტოდმარტოს მგლების ხროვა ირგვლივ შემოგეხვევა და ნელ-ნელა დაიწყებს სასიკვდილო წრის შეკვრას, მაშინ მიხვდები, რომ შიშის მეტი არაფერი ყოფილხარ. დილით რომ გაიღვიძებ და დაინახავ, თავზე მკვლელი გადგას, რომლის დამბახის ლულა შუბლში გაქვს მობჯენილი, მაშინ დაინახავ, რომ შიშის მეტი არაფერი ყოფილხარ. ღვინით სავსე ჯამის დაცლისას რომ გულ-მუცელი ჩაგეთუთქება და იგრძნობ, თურმე რომელიღაც შენსავე ამხანაგს საწამლავე შემოუპარებია, მაშინ მიხვდები, რომ შიშის მეტი არაფერი ყოფილხარ. ყველზე დიდი შიში მერე გელის, მას შემდეგ, რაც სიკვდილის შიში მოგკლავს. ყველაზე დიდი შიში მაშინ გელის, როცა შენი ცოდვები მატლებით დაგეხვევა და შენი სული შვების სამყოფელში შვებას ვერ ჰპოვებს. აი, ამის სათქმელად მოვედი. ახლა შეგიძლია დაუბახო შენს ძაღლებს ან შენს ამხანაგებს, რომლებიც შენს ძაღლებზე უკეთესები არ არიან.“ ანტონიო გაჩუმდა. მეც ჩუმად ვიყავი და საკუთარ სხეულს ვაყურადებდი. იქ სიბრაზის ტალღა, რომელსაც კარგად ვიცნობდი, რადგან ჩემს მოქმედებას მუდამ ის წარმართავდა, რამდენჯერმე აიზიდა, მაგრამ ვერც ერთხელ დასაყრდენი ვერ იპოვა და ამიტომ, რამდენჯერაც აიზიდა, იმდენჯერვე უკან დაეშვა...

ანტონიომ თქვა:

– დავითი დიდხანს, ძალიან დიდხანს თვალმოუშორებლად მიყურებდა და სახის გამომეტყველება სწრაფად და ხშირ-ხშირად ეცვლებოდა, თითქოს თავის თავში ისეთ ძალას ეძებდა, რომელიც ეჭვებს გაუფანტავდა და მტკიცე გადაწყვეტილებამდე მიიყვანდა. ბოლოს, ეტყობა, რაღაც განზრახვაზე შეჩერდა. წამით თავისებურმა ცბიერმა და დამცინავმა ღიმილმა გადაურბინა სახეზე და ყოყმანმაც გაუარა. მსუბუქად შეტრიალდა, სარკმელს მიაღება და ზანგს დაუძახა. მერე ისევ მობრუნდა და კვლავ მე მომაჩერდა. ცოტა ხნის შემდეგ კარი გაიღო და ზღურბლზე ზანგი გამოჩნდა. დავითმა თითოთ მიიხმო. როცა ზანგი მის ბრძანებაზე ახლო მივიდა, ხელი ჩემკენ გამოიშვირა და რაღაც უთხრა. რა უთხრა, ვერ გავიგე... მხოლოდ ხმის კილოთი და გამომეტყველებით თუ მივხვდებოდი, რაზე ელაპარაკებოდა. ხმის კილო მწყრალი ჰქონდა, სახე მკაცრი, შუბლი შეჭმუხნილი. თვალებში რისხვა ედგა. ზანგმა პასუხად თავი დაუქნია... მერე ხელით კარი მანიშნა და თვითონაც უკან გამომყვა. ეს ძალიან მძიმე წუთები იყო... ძაღლები ჭიშკრისკენ მიმავალი ბილიკის ზემოთ ჩაცუცქულიყვნენ. რომ გავუსწორდით, ყურები დაცქიტეს და თავები წამოსწიეს. მე, ჩემდაუნებურად, შევდექი, ზანგმა, რომელმაც ჩემი შეჩერება, ჩანს თავისებურად გაიგო, ძაღლებს რაღაც უთხრა. ძაღლებმა ყურები ისევ დაუშვეს. ზანგმა წინ გადამისწრო და ჭიშკრისკენ წავიდა. მეც უკან გავყევი, თუმცა წამითაც არ დამიჯერებია, რომ აქედან ცოცხლად გაშვებას მიპირებდნენ. როცა ზანგმა ჭიშკარი გააღო და მის სახეზე რაღაც ღიმილის მსგავსი გაჩნდა, ჯერ კიდევ ვერაგობას მოველოდი. მხოლოდ მაშინ, ცხენზე რომ შევჯექი, ციხის გაღვანს გამოვცდი და ზანგმა, რომლისკენაც ვცდილობდი არ მიმეხედა, ჩემს ზურგსუკან ხმაურით დახურა ჭიშკარი, მივხვდი, რომ სიკვდილის შიში თურმე ჯერ კიდევ ვერ დამეძლია.

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**.

(1) 3. ჯემალ ქარჩხაძის ტექსტის ეს მონაკვეთი წარმოადგენს:

- ა) ორი პიროვნების დიალოგის ნაწყვეტს.
- ბ) ორი პიროვნების მეგობრობის ისტორიას.
- გ) ორი პიროვნების შებრძოლების ამბავს.
- დ) ორი პიროვნების თავგადასავლის თხრობას.

(1) 4. ანტონიოს აზრით, რის გამო სჩადის ადამიანი ბოროტებას?

- ა) სიძულვილის.
- ბ) შურის.
- გ) შიშის.
- დ) სირცხვილის.

(1) 5. ვისაც „ჰყოვნის გამბედაობა, თვალი გაუსწოროს თავის შიშს“,

- ა) მას არ შეუძლია გაუძლოს მოსალოდნელ განსაცდელს.
- ბ) ის ღაჩარი და უსამართლო არასოდეს გახდება.
- გ) მას ყველაზე მოსაფრთხილებელი თავისი ცხოვრება ჰგონია.
- დ) ის შესაძლოა სასტიკი და უსამართლო გახდეს.

(1) 6. ანტონიოს აზრით, რა ამჯობინა დავითმა შიშის დაძლევას?

- ა) შიშის დამალვა.
- ბ) სხვისადმი მორჩილება.
- გ) ცხოვრებისაგან განდგომა.
- დ) უსამართლობასთან ბრძოლა.

(1) 7. რაზე მიგვანიშნებს ანტონიო სიტყვებით: „სიძულვილი უფრო ადვილია, ვიდრე სიყვარული“?

- ა) სიკეთე ქვეყანას უფრო გამოადგება, ვიდრე – ბოროტება.
- ბ) სიკეთის კეთება უფრო ძნელია, ვიდრე – ბოროტებისა.
- გ) სიკეთეს ხალხი უფრო დააფასებს, ვიდრე – ბოროტებას.
- დ) სიკეთის კეთება უფრო სასიამოვნოა, ვიდრე – ბოროტებისა.

- (1) 8. ანტონიოს აზრით, რა განაპირობა დავითის ყაჩაღად ქცევა?
- ა) დავითმა ვერ გაბედა საზოგადოებასთან დაპირისპირება და იოლი გზა აირჩია.
  - ბ) დავითმა ვერ ირწმუნა ღმერთი და ბოროტების გზას დაადგა.
  - გ) დავითმა ვერ გაუძლო თანდაყოლილ შიშს და უმძიმეს გზას დაადგა.
  - დ) დავითმა ვერ გაუძლო თანდაყოლილ შიშს და იოლი გზა აირჩია.
- (1) 9. რას ელოდა ანტონიო, როდესაც ყაჩაღთა ბუნაგში უიარაღოდ მიდიოდა?
- ა) გარდაუვალ სიკვდილს.
  - ბ) გულითად მასპინძლობას.
  - გ) დავითის მონანიებას.
  - დ) ყურადღებით მოსმენას.
- (1) 10. რომელი არგუმენტით ასაბუთებს ანტონიო, რომ დავითი მშიშარაა?
- ა) „წინ შეგეყრება და ისეთ ადგილას გიყელებს, გასაქცევი არსაით გექნება“.
  - ბ) „იცოდი, დაბეჩავენული ხალხი უბატონოდ ხმის გაცემას ვერ გაგიბედავდა“.
  - გ) „ახალუხის ქვეშ დამბაჩა გქონდა დამალული, როცა ეკლესიაში შემოხვედი“.
  - დ) „ციხეც იმიტომ აირჩიე სადგომად, რომ შენი სიძე ადვილი დასამორჩილებელი გამოდგა“.
- (1) 11. ანტონიოს აზრით, სად მოელის ყველაზე დიდი შიში დავითს?
- ა) საიქიოში.
  - ბ) საპყრობილეში.
  - გ) სახრჩობელაზე.
  - დ) ტყეში.
- (1) 12. რომელ ფრაზაში იყენებს ავტორი მეტაფორას?
- ა) „შენზე უფრო ძლიერს რომ გადაეყარო, ხომ მაშინვე სამალავს დაუწყებ ძებნას!“
  - ბ) „სიბრაზის ტალღა, რომელსაც კარგად ვიცნობდი... რამდენჯერმე აიზიდა“.
  - გ) „ახლა შეგიძლია დაუძახო... შენს ამხანაგებს, რომლებიც ძაღლებზე უკეთესები არ არიან“.
  - დ) „მიყურებდა და სახის გამომეტყველება სწრაფად და ხშირ-ხშირად ეცვლებოდა“.
- (1) 13. რას გულისხმობს ანტონიო, როდესაც ამბობს: „ეს ძალიან მძიმე წუთები იყო“?
- ა) დავითმა ვერაფერი გაიგო.
  - ბ) დავითი ჩანაფიქრს მიუხვდა.
  - გ) ყაჩაღი ახლობლებს დაუხოცავდა.
  - დ) ცოცხალს არ დატოვებდნენ.
- (1) 14. როდის მიხვდა ანტონიო, რომ სიკვდილს გადაურჩა?
- ა) როდესაც გაიაზრა, რომ სიკვდილის შიში დაძლია.
  - ბ) როდესაც დაინახა, რომ დავითი კმაყოფილი იყო.
  - გ) როდესაც ცხენზე ამხედრებული ყაჩაღთა ციხეს გასცდა.
  - დ) როდესაც ცხენზე ამხედრებული საკუთარ სახლს მიუახლოვდა.
- (1) 15. ანტონიოს რა თვისებები ჩანს ამ ტექსტში?
- ა) მოხერხებულობა და მიმტევებლობა.
  - ბ) სიკეთე და თავმდაბლობა.
  - გ) მჭევრმეტყველება და გამბედაობა.
  - დ) სიბრძნე და იუმორი.
- (1) 16. საკუთარი თავის მიმართ ანტონიოს რა დამოკიდებულება ჩანს ფრაზაში: „სიკვდილის შიში თურმე ჯერ კიდევ ვერ დამეძლია“?
- ა) კრიტიკული.
  - ბ) კმაყოფილი.
  - გ) ირონიული.
  - დ) მიმტევებლური.
- (1) 17. რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?
- ა) მიუტევებელი ცოდვის.
  - ბ) სამშობლოს სიყვარულის.
  - გ) სიკვდილის შიშის.
  - დ) ჩადენილი დანაშაულის.

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადაექვებურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რეუელში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელოთ ანტონიოს მხატვრული სახის შესახებ.
- იმსჯელოთ, რა მხატვრულ საშუალებებს იყენებს ავტორი (ყურადღება მიაქციეთ თხრობის სტილსა და თავისებურებებს).
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული დამოკიდებულება ტექსტში წამოჭრილი ძირითადი პრობლემის მიმართ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შავი სამეფოსათვის

[illegible]

Blank lined paper with horizontal ruling lines.

